

9. Churbanova, L. K. (2014). Razvitie tvorcheskogo potenciala pedagoga dopolnitel'nogo obrazovanija [The development of creative potential of the additional education trainer]. Psychology and pedagogy of XXI century: theory, practice, perspectives. Cheboksary: Center of Science Partnership "Interactive Plus", 14–16.

10. Honcharenko, Ya. V. (2012). Matematychni metody analizy rezul'tativ pedagogichnogo experimentu [Mathematical methods of analyzing the results of the pedagogical experiment]. Kyiv: NPU by M. P. Dragomanov, 168–175.

11. Grabar', M. I., Krasnyanskaja, K. A. (1997). Primenenie matematicheskoj statistiki v pedagogicheskikh issledovanijah [Using mathematical statistic in pedagogical research]. Moscow: Pedagogy, 136.

12. Rudenko, V. M. (2012). Matematychna statystyka [Mathematical statistic]. Kyiv: Educational Literature Center, 304.

13. Sydorenko, Ye. V. (2000). Matematicheskie metody obrabotki v psihologii [Mathematical methods of processing in psychology]. Sankt-Peterburg: Rech Ltd, 350.

14. Novak, O. M. (2014). Osoblyvosti vprovadzhenn'a innovacijnyh tehnologij y praktyku roboty zagal'noosvitnih navchal'nyh zakladiv. Issue 51 [The peculiarities of implementing the innovative technologies into functioning of secondary schools. Issue 51]. Uman' State Pedagogical Tychyna University. Uman: SEA Zhovtyj O. O., 80–87.

15. Pidlasij, I. P., Pidlasij, A. I. (1998). Pedagogichni innovacii [Pedagogical innovations]. Own school, 12, 3–17.

16. Slobodchikov, V. I. (2003). Problemy stanovlenija i razvitija innovacionnogo obrazovanija [The problems in formation and development of innovative education]. Innovations in education, 2, 4–18.

17. Yantsur, M. S. (1995). Profesiyna psyhodiagnostyka: praktykum [Professional psychological diagnostic: practical training]. Kyiv: MPU DCZ, MOU RDPI, 158.

*Рекомендовано до публікації д-р пед. наук, професор Рябова З. В.
Дата надходження рукопису 20.01.2016*

Луніна Вікторія Юрїївна, директор, Комунальний заклад «Харківський центр дослідницько-експериментальної діяльності «Будинок учителя» Харківської обласної ради», вул. Скрипника, 14, м. Харків, Україна, 61057

E-mail: lunina_v@ukr.net

УДК 37.014.6

DOI: 10.15587/2313-8416.2016.60830

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВНО-ГРОМАДСЬКОГО УПРАВЛІННЯ ЗАГАЛЬНООСВІТНІМ НАВЧАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ

© О. К. Михасюк

У статті здійснено огляд нормативно-правового забезпечення державно-громадського управління загальноосвітнім навчальним закладом. Проаналізовано основні теоретичні положення державного, громадського, державно-громадського управління загальноосвітнім навчальним закладом. Висвітлено ознаки та принципи реалізації державно-громадського управління в галузі освіти. Представлено провідні наукові досягнення з питань моделювання державно-громадського управління загальноосвітнім навчальним закладом

Ключові слова: загальноосвітній навчальний заклад, управління, державно-громадське управління, державне управління

In the article was carried out the survey of the normative and legal support of the state-public management of the general educational institution. There were analyzed the main theoretical points of the state management of education, was grounded the role of public and public self-government authorities in the general educational institution, was defined its structure and was characterized the specificity of its activity. On the base of analysis of normativity it was established that the main authority of the public self-government is a general meeting (conference) of the staff of general educational institution. The network of the self-government authorities especially the council of general educational institution, board of guardians, parents and pupils committees, teachers methodical associations, commissions, committees and so on form according to the decision of this conference.

There were elucidated the signs and principles of realization of state-public management in educational sphere. There were separated the main grounds that define the state-public management of educational institution especially legality, publicity, cooperation and openness in making decisions, transparency in carrying out accepted decisions, voluntariness, equality, democracy. There were presented the leading scientific attainments concerning the problem of modeling the state-public management of general educational institution

Keywords: general educational institution, management, state-public management, state management, public management

1. Вступ

Стрімкий розвиток інформаційного суспільства, інтеграція до світового та європейського ос-

вітнього простору, становлення новітніх соціально-економічних та політичних процесів вимагають оновлення і зміни традиційних підходів до управління

освітою. Демократизація та децентралізація галузі освіти потребують трансформації державного управління освітою у державно-громадське, в тому числі загальною середньою.

З метою модернізації системи управління освітою у Національній стратегії розвитку освіти України на період до 2021 року декларується розвиток моделі державно-громадського управління у сфері освіти, в якій особистість, суспільство та держава стають рівноправними суб'єктами і партнерами. Акцентується увага на необхідності створення гнучкої, цілеспрямованої, ефективної системи державно-громадського управління освітою, що забезпечуватиме інтенсивний розвиток та якість освіти [1].

Передумовою ефективного реформування системи освіти є взаємодія органів державної влади з органами громадського самоврядування через вивчення потреб і запитів громадян та громадських організацій, розгляд їх пропозицій щодо формування й реалізації державної політики у сфері освіти.

2. Постановка проблеми

Нові виклики та вимоги до загальної середньої освіти зумовлюють необхідність впровадження інноваційних підходів до управління загальноосвітнім навчальним закладом та створення ефективної моделі державно-громадського управління, що забезпечить участь громадськості у розробці траєкторії розвитку закладу для максимального задоволення потреб громадян у рівному доступі до якісних освітніх послуг.

3. Аналіз літературних даних та мета статті

Питання впровадження та розвитку державно-громадського управління освітою знайшли відображення у наукових працях В. Бочарьова [2], Л. Гаєвської [3], А. Гошка, В. Грабовського, Я. Гречки [4], І. Довбиша [5], Г. Єльнікової [6], О. Зайченко, Л. Калініної, В. Князева, М. Комарницького, С. Королук [7], П. Кухарчука, В. Лугового, О. Пастовенського [8], Р. Пастушенка, В. Пікельної, Г. Тодосової [9], Т. Шамової.

Метою статті є визначення основних теоретичних положень розвитку державно-громадського управління загальноосвітнім навчальним закладом.

4. Теоретико-методологічні засади державно-громадського управління загальноосвітнім навчальним закладом

Відповідно до Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020», у рамках розвитку вектору відповідальності, передбачається децентралізація та реформа державного управління, реформування освіти, програма розвитку для дітей та юнацтва [10].

У статті 6 Закону України «Про освіту» визначено, що одним з основних принципів освіти є поєднання державного управління і громадського самоврядування в освіті [11].

Державне управління освітою – це окрема галузь державного управління, яка здійснює планомірний вплив на освітню сферу, що ґрунтується на законах та інших нормативних актах, і спрямована на розвиток цієї цілісної системи [3].

Державне управління освітою реалізується через функціонування центрального органу управління освітою, органів державної виконавчої влади, місцевого самоврядування та підпорядкованих їм органів управління освітою, що наділені певними повноваженнями з питань реалізації державної політики у сфері освіти, координації діяльності навчальних закладів тощо.

У статті 36 Закону України «Про загальну середню освіту» [12] зазначено, що одним з основних завдань органів управління освітою системи загальної середньої освіти є сприяння розвитку самоврядування в загальноосвітніх навчальних закладах, що відбувається через діяльність органу громадського самоврядування – загальних зборів (конференції) колективу загальноосвітнього навчального закладу (стаття 39).

За рішенням загальних зборів (конференції) колективу може створюватися мережа органів самоврядування навчального закладу. У пункті 100 Положення про загальноосвітній навчальний заклад [13], затвердженого Постановою КМУ від 27.08.2010 № 778 встановлено, що за їх рішенням можуть створюватися і діяти рада закладу, піклувальна рада, учнівський комітет, батьківський комітет, методичні об'єднання, комісії, асоціації, положення про функціонування яких розробляє і затверджує центральний орган управління освітою.

Розглянемо більш детально специфіку діяльності органів громадського самоврядування загальноосвітнього навчального закладу.

Рада загальноосвітнього навчального закладу – це один із провідних органів громадського самоврядування, склад якої формується з представників педагогічного колективу, батьківської спільноти, учнівського контингенту, громадськості. Діяльність ради школи спрямована на вирішення нагальних питань навчального закладу, виконання рішень загальних зборів (конференції) колективу, планування роботи закладу освіти, організації профільного навчання та допрофільної освіти на основі взаємодії між учасниками навчально-виховного процесу та громадськістю.

Піклувальна рада – орган громадського самоврядування загальноосвітнього навчального закладу до складу якого можуть входити представники органів влади та місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій. Одним із пріоритетних завдань діяльності піклувальної ради є залучення широкого кола громадськості до вирішення нагальних проблем навчального закладу.

Учнівське самоврядування – важливий аспект демократичного управління загальноосвітнім навчальним закладом, що реалізується через формування та діяльність учнівських комітетів, об'єднань, асоціацій, що вирішують ряд важливих питань щодо організації навчально-виховного процесу та дозвілля учнів у школі.

Батьківські комітети – це добровільні об'єднання батьків учнів та їх законних представників з метою захисту прав дітей та виконанню обов'язків щодо здобуття повної загальної середньої освіти.

Аналіз законодавчого забезпечення галузі освіти дає змогу стверджувати, що державою передбачено право громадськості на участь в управлінні загальноосвітнім навчальним закладом, але нормативно не врегульовано питання організації та функціонування органів учнівського самоврядування.

Наразі залишається нагальним питання створення дієвої громадської платформи в управлінні загальноосвітнім навчальним закладом, що спрямовує свою діяльність на розвиток закладу освіти, об'єднання зусиль педагогічної, батьківської та учнівської спільноти з метою забезпечення рівного доступу до якісної освіти всіх громадян та залучення широкого кола громадськості до вирішення проблем навчального закладу.

Під «громадськістю» С. Королюк розуміє організовані структури, що відображають інтереси соціальних груп у системі освіти і не підпорядковуються органам управління освітою, зокрема:

– безпосередньо не пов'язані з системою освіти (об'єднання роботодавців, творчі спілки, наукові установи);

– ті, що об'єднують працівників освіти (асоціації педагогів-дослідників, асоціації керівників шкіл);

– що об'єднують учасників навчально-виховного процесу (батьків, учнів);

– що забезпечують систему освіти певними ресурсами (за рахунок позабюджетних коштів – проектні групи, дослідницькі лабораторії, тимчасові науково-дослідницькі колективи тощо).

Ці структури можуть бути постійними (асоціації, об'єднання, ради, некомерційні партнерства) або тимчасовими (зібрання, наради, конференції) [7].

Розвиток громадської складової в управлінні загальноосвітнім навчальним закладом сприяє демократизації та створенню дієвих механізмів управління, налагодженню партнерських зв'язків та формуванню позитивного іміджу навчального закладу.

Л. Гаєвська доводить, що громадське управління освітою – це вид управлінської діяльності, де громадськість виступає повноправним соціальним партнером процесу управління освітою, який наділений у ньому реальними функціями і повноваженнями [3].

Реалізація принципів громадського управління у загальноосвітньому навчальному закладі повинна сприяти не лише розширенню повноважень громадськості, а й встановленню відповідальності із забезпечення якості освіти, визначення її змісту, розвитку матеріально-технічної бази навчального закладу, участі у дослідно-експериментальній роботі, забезпеченню ефективного управління закладом освіти.

На сучасному етапі розбудови національної системи освіти відбувається комплексне оновлення нормативно-правової бази системи освіти. Важливого значення набуває розвиток державно-громадського та громадсько-державного управління загальноосвітнім навчальним закладом, формування дієвих механізмів взаємодії державних і громадських інституцій.

У статті 6 проекту Закону України «Про освіту» пропонуються такі принципи та засади освітньої діяльності, як громадсько-державне управління,

державно-приватне партнерство тощо. У статті 27 вказаного документу окреслюється питання громадського нагляду за діяльністю закладу освіти. Наголошується на відкритості органів управління освітою (стаття 57) та громадського нагляду у сфері освіти (стаття 58) [14].

Як стверджує О. Пастовенський, громадсько-державне управління загальною середньою освітою – це поєднання діяльності громадських і державних суб'єктів управління, що впроваджують узгоджену освітню політику в інтересах людини, громади й держави на основі демократичних процедур самоуправління та співуправління із забезпеченням пріоритету прав громадськості [8].

На підставі аналізу сучасних наукових досліджень у галузі управління освітою в цілому та загальноосвітнім навчальним закладом зокрема, поєднання державного та громадського управлінь створює систему державно-громадського управління, що акцентує пріоритет держави з урахуванням думки громадськості.

Я. Гречка зазначає, що державно-громадське управління освітою – це процес управління із залученням громадськості, спрямований на децентралізацію управління, самоврядування в освіті, усунування навчальних закладів та надання їм автономії [4].

Ознаками державно-громадського управління освітою, на думку В. Бочкарьова, є: наявність державної структури управління освітою, в якій кожен суб'єкт управління наділений конкретними повноваженнями і відповідальністю; наявність громадської структури управління освітою, всі суб'єкти якої наділені реальними повноваженнями і відповідальністю; узгоджений розподіл повноважень і відповідальності між державними та громадськими суб'єктами управління освітою на всіх його рівнях; погоджена органами державного і громадського управління освітою система вирішення суперечностей і конфліктів, що можуть виникати між ними [2].

Державно-громадське управління загальною середньою освітою, за Г. Тодосовою, є видом соціального управління на основі взаємодії органів державної влади та інститутів громадянського суспільства через систему взаємоузгоджених політичних, економічних, соціальних, організаційних і правових процесів, засобів, методів, зв'язків [9].

Якщо розглядати загальноосвітній навчальний заклад як відкриту соціально-педагогічну систему з притаманними їй зовнішніми і внутрішніми соціальними утвореннями, то їх взаємодія, в контексті управління, реалізується в державно-громадське управління.

К. Переславцева сформулювала такі принципи формування державно-громадських відносин в освіті: законність прийнятих рішень, демократія, відповідність змісту управлінської діяльності та форм соціального управління, стимулювання громадської активності, перспективність цілей громадського управління, колективне прийняття рішень та індивідуальна відповідальність, ротация учасників громадського управління, особиста зацікавленість учасників, взаємодія дорослих і дітей; поєднання традицій та інновацій [15].

Отже, проаналізувавши теоретичні аспекти, ознаки та принципи державно-громадського управління загальноосвітнім закладом, можна зробити висновок, що його реалізація ґрунтується на засадах законності, гласності, колегіальності та відкритості прийняття рішень, прозорості виконання ухвалених рішень, добровільності, рівноправності, демократії, публічності.

Формування та становлення державно-громадського управління загальноосвітнім навчальним закладом потребує розробки та впровадження ефективної моделі його функціонування та розвитку.

Як стверджують дослідники, модель будь-якої організаційної системи, у тому числі й освітньої, потребує визначення складу учасників (тобто елементів системи освіти); структури зв'язків між учасниками (сукупності інформаційних, керуючих, технологічних та інших зв'язків); кількості допустимих стратегій і цільових функцій учасників, що відображають їх переваги та інтереси; інформованості – тієї інформації, якою володіють учасники на момент прийняття рішень при обранні стратегій; порядку функціонування: послідовності отримання інформації і вибору стратегії учасниками системи [16].

І. Довбиш вважає, що моделювання педагогічних процесів та явищ – необхідний елемент пізнання та управління ними. Воно дає можливість виразити загальний аспект пізнавального процесу, перевести його в теоретичну площину, краще зрозуміти структуру і механізми досліджуваної системи [5].

Державно-громадська модель управління загальноосвітнім навчальним закладом повинна реалізовуватися через активну взаємодію та співпрацю з органами державної влади, місцевого самоврядування, закладами освіти, представниками громадського самоврядування, бізнесу, громадськими організаціями, професійними спільнотами, об'єднаннями та асоціаціями.

Децентралізація управління сприяє розширенню повноважень та сфер впливу органів місцевого самоврядування, залученню останніх до активного поєднання державних і громадських інтересів в управлінні загальноосвітніми навчальними закладами, посилення їх відповідальності за розвиток загальної середньої освіти певної територіальної громади.

Г. Єльнікова пропонує моделі державно-громадського управління (структурно-громадського супроводу; інформаційно-громадського супроводу та субординаційно - проміжного партнерства) як приклад залучення громадськості до прийняття управлінських рішень на різних щаблях управлінської вертикалі [6].

5. Результати дослідження

Результати даного дослідження свідчать про те, що за умов трансформаційних процесів демократизації та децентралізації управління, важливого значення набуває залучення широкого кола громадськості до управління загальноосвітнім навчальним закладом. Аналіз нормативно-правової бази функціонування загальної середньої освіти свід-

чить про те, що законодавчо урегульовано участь органів громадського самоврядування в управлінні навчальним закладом. Визначено, що державно-громадське управління загальноосвітнім навчальним закладом ґрунтується на засадах законності, гласності, колегіальності та відкритості прийняття рішень, прозорості виконання ухвалених рішень, добровільності, рівноправності, демократії, публічності.

6. Висновки

Сучасний стан реформування системи освіти, комплексне оновлення нормативно-правової бази вимагають адаптації закладів освіти до нових соціально-економічних відносин. Масштабні процеси демократизації та децентралізації управління потребують переходу від державного до державно-громадського управління освітою, залучення широкого кола громадськості до вирішення питань розвитку та функціонування загальноосвітніх навчальних закладів.

Нормативно-правове забезпечення галузі освіти передбачає участь громадськості в управлінні загальноосвітнім навчальним закладом, зокрема через органи громадського самоврядування – загальні збори (конференцію) колективу та створені ними раду навчального закладу, піклувальну раду, батьківські комітети, методичні об'єднання педагогів, учнівське самоврядування тощо.

Забезпечення конкурентоспроможності навчальних закладів можливе за умови ефективного функціонування моделі державно-громадського управління загальноосвітнім навчальним закладом, що поєднує в собі реалізацію державної політики з урахуванням потреб громадськості.

Література

1. Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року [Текст]. – Верховна Рада України, 2013. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>
2. Бочкарев, В. И. Концепция государственного-общественного управления общим образованием (проект) [Текст] / В. И. Бочкарев // Режим доступа: <http://www.doxa.ru/obr/sobranie/Conf1.html>
3. Протасова, Н. Г. Реформування освіти в Україні: державно-громадський аспект [Текст] / Н. Г. Протасова, В. І. Луговий, Ю. О. Молчанова та ін.; за заг. ред. Н. Г. Протасової. – К.; Львів: НАДУ, 2012. – 456 с.
4. Гречка, Я. Р. Особливості державно-громадського управління освітою Польщі [Текст]: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. / Я. Р. Гречка; Академія муніципального управління. – Київ, 2009. – 20 с.
5. Довбиш, І. Модель державно-громадського управління ЗНЗ [Текст] / І. Довбиш // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2006. – № 1. – С. 69–75.
6. Єльнікова, Г. В. Теоретичні підходи до моделювання державно-громадського управління [Текст] / Г. В. Єльнікова // Директор школи. – 2003. – № 40. – С. 10–11.
7. Королюк, С. В. Особливості громадсько-державного управління в діяльності сучасної школи [Текст] / С. В. Королюк // Теорія та методика управління освітою. – 2010. – № 3. – Режим доступу: <http://tme.umo.edu.ua/docs/3/10kormsa.pdf>

8. Пастовенський, О. В. Громадсько-державне управління загальною середньою освітою в регіоні [Текст]: автореф. дис. ... д-р пед. наук / О. В. Пастовенський; ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» Національної академії педагогічних наук України. – Київ, 2015. – 44 с.

9. Тодосова, Г. І. Механізми державно-громадського управління загальною середньою освітою в Україні [Текст]: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. / Г. І. Тодосова; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – Київ, 2014. – 20 с.

10. Указ Президента України «Про Стратегію сталого розвитку «Україна-2020» [Текст]. – Верховна Рада України, 2015. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>

11. Закон України "Про освіту" [Текст]. – Верховна Рада України, 1991. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>

12. Закон України "Про загальну середню освіту" [Текст]. – Верховна Рада України, 1999. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/651-14>

13. Постанова Кабінету міністрів України «Про затвердження Положення про загальноосвітній навчальний заклад» [Текст]. – Верховна Рада України, 2010. – № 778. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/651-14>

14. Закон України "Про освіту". Проект [Текст]. – Верховна Рада України, 2015. – Режим доступу: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4>

15. Переславцева, Е. В. Развитие государственно-общественного управления в России в современных условиях [Текст]: дис. ... канд. пед. наук / Е. В. Переславцева; Московский педагогический государственный университет. – Москва, 2006. – 201 с.

16. Глинский, Б. А. Моделирование как метод научного познания: гносеологический аспект [Текст] / Б. А. Глинский, Б. С. Грязнов, Б. С. Дынин, Е. П. Никитин. – М.: Из-во Моск. ун-та, 1965. – 248 с.

References

1. Pro Nacional'nu strategiju rozvytku osvity v Ukraini na period do 2021 roku [About the National Strategy for the Development of Education in Ukraine until 2021] (2013). Verkhovna Rada of Ukraine. Available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>

2. Bochkaryov, V. I. Kontseptsiya gosudarstvenno-obschestvennogo upravleniya obschim obrazovaniem [The concept of state-public management of secondary education]. Available at: <http://www.doxa.ru/obr/sobranie/Conf1.html>

3. Protasova, N. H., Luhovyi, V. I., Molchanova, Yu. O. et. al; Protasova, N. G. (Ed.) (2012). Reformuvannia osvity v Ukraini: derzhavno-hromadskiy aspekt [Educational reform in Ukraine: state-public aspect]. Kyiv; Lviv: National Academy of Public Administration, 456.

4. Hrechka, Ya. R. (2009). Osoblyvosti derzhavno-hromadskoho upravlinnia osvitoiu Polshchi [Features of state-public management of education in Poland]. Kyiv, 20.

5. Dovbysh, I. (2006). Model derzhavno-hromadskoho upravlinnia ZNZ [The model of state-public management of the secondary educational institution]. Director of schools, lyceums, gymnasiums, 1, 69–75.

6. Yelnykova, H. V. (2003). Teoretychni pidkhody do modeliuвання derzhavno-hromadskoho upravlinnia [Theoretical approaches to modeling of state-public management]. Director of school, 40, 10–11.

7. Koroliuk, S. V. (2010). Osoblyvosti hromadskoderzhavnogo upravlinnia v diialnosti suchasnoi shkoly [Features of public-state management in activity of modern school]. Theory and methods of education management, 3. Available at: <http://tme.umo.edu.ua/docs/3/10kormsa.pdf>

8. Pastovenskyi, O. V. (2015). Hromadsko-derzhavne upravlinnia zahalnoiu serednoiu osvitoiu v rehioni [The public and state secondary education management in the region]. Kyiv, 44.

9. Todosova, H. I. (2014). Mekhanizmy derzhavno-hromadskoho upravlinnia zahalnoiu serednoiu osvitoiu v Ukraini [Mechanisms of public-state management of secondary education in Ukraine]. Kyiv, 20.

10. Stratehiia staloho rozvytku "Ukraina – 2020" [The Strategy on Sustainable Development "Ukraine – 2020"] (2015). Verkhovna Rada of Ukraine. Available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>

11. Zakon Ukrainy «Pro osvitu» [Law of Ukraine «On Education»] (1991). Verkhovna Rada of Ukraine. Available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>

12. Zakon Ukrainy «Pro zahalnu seredniu osvitu» [Law of Ukraine «On secondary education»] (1999). Verkhovna Rada of Ukraine. Available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/651-14>

13. Postanova Kabinetu ministriv Ukrainy "Pro zatverdzhennia Polozhennia pro zahalnoosvitnii navchalnyi zaklad" [Resolution of the cabinet of ministers of Ukraine] (2010). Verkhovna Rada of Ukraine, 778. Available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/651-14>

14. Zakon Ukrainy "Pro osvitu". Proekt [Law of Ukraine "On education". Project] (2015). Verkhovna Rada of Ukraine. Available at: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4>

15. Pereslavitseva, E. V. (2006). Razvitie gosudarstvenno-obschestvennogo upravleniya v Rossii v sovremennyih usloviyah [Development of state-public management in Russia in modern conditions]. Moscow, 201.

16. Glin'skiy, B. A., Gryaznov, B. S., Dynin, B. S., Nikitin, E. P. (1965). Modelirovanie kak metod nauchnogo poznaniya: gnoseologicheskiy aspekt [Modeling as a method of scientific knowledge: epistemological aspect]. Moscow: Publishing of Moscow University, 248.

*Рекомендовано до публікації д-р пед. наук, професор Рябова З. В.
Дата надходження рукопису 19.01.2016*

Михасюк Оксана Костянтинівна, директор, Богодухівська гімназія № 1, Богодухівської районної ради Харківської області, пл. Каразіна, 14, м. Богодухів, Україна, 62103

E-mail: omikhasiuk@ukr.net